

Zminijietna

www.zminijietna.org

Vol.5 Nru.8

Ottubru-Dicembru 2010

40c

Is-Segretarju Ġenerali ta' l-Alternattiva Demokratika Intervistat

Michael Grech intervista lis-Segretarju Ġenerali ta' l-AD, Michael Briguglio, għal Zminijietna

Min huma dawk il-klassijiet u gruppi fis-soċjetà tagħna li l-Alternattiva taspira li tirrappreżenta politikament?

Bhala partit tal-Hodor ahna partit li jaspira li jirrapreżenta 'cross section' minn kull parti tas-soċjetà Maltija b'politika li tirrispetta l-minoranzi, dawk il-gruppi li huma soċjalment esklużi jew oppressi minhabba sess, sesswalità, twemmin jew stil ta' hajja. Barra minn hekk, bhala partit li għandu politika soċjali progressiva, ahna wkoll partit li jappella lill-haddiema, speċjalment dawk li għandhom dhul baxx, kif ukoll lil dik li tissejjah 'New Middle Class'. Din generalment tkun magħmula minn nies ta' klassi tan-nofs, li spiss ikollhom livell ta' edukazzjoni pjuttost għoli u aktarx ikollhom twemmin u valuri li jkunu qrib dawk tal-partiti tal-hodor. Nghidu ahna, ikunu favur id-diversità u l-pluralizmu, u li jkollhom valuri post-materjalisti bħat-tolleranza, id-difiza tal-ambjent u l-ugwaljanza tas-sessi.

Hemm ukoll l-idea li l-politika tal-hodor hi politika ta' kulhadd, minhabba li kulhadd qed jiġi mhedded minn affarijiet bħat-tniġġis, tibdil fil-klima u hwejjeġ bħal dawn. Hemm ukoll min jgħid, u jien naqbel ma dan, li fis-soċjetà ta' illum, il-bniedem m'għandux identitá wahda, imma bosta. Mhux qed ngħid hekk biex narmi politika li tappella lill-klassi tal-haddiema, imma għax nagħraf li s-soċjetá illum hi wisq kumplessa. Nghidu ahna, jista' jkollok haddiem li hu razzist, jew mara li taqbel ma' twemmin politiku jew religjuż li hu kontra n-nisa, jew tkun gay u timmilita f'partit li għandu ideat konservattivi kontra dawn in-nies (f'Malta eżempji bħal dawn hawn bosta). Jekk titlaq minn l-interessi

(ikompli f'pagna 5)

Gewwa ...

Intervista ma' Bianca Zammit f'Gaza

Kitbiet minn ...

Evarist Bartolo MP
A. Pert
Lino Vella
Mary Anne Zammit
Sammy Camilleri

Il-Haddiema Postali fl-Ewropa Isiera tal-privatizzazzjoni

In-Neoliberalismu sar il-ħsieb ewlieni ta' l-Istituzzjonijiet Ewropej, ħsieb li qiegħed jnawwar is-sisien tad-Demokrazija Industrijali. Illum jista' jingħad bil-miftuħ li Demokrazija Industrijali fis-settur postali tnawwret u f'qasir żmien ser tispicċa. Il-mewġa ta' privatizzazzjoni ta' Servizzi Pubbliċi fl-Unjoni Ewropeja u anke f'Malta qiegħed ikisser il-kuncett ta' Ewropa Soċjali.

Is-Servizz Postali Ewropew spicċa wkoll attakkat mill-politika tal-lemin. Ma ħamlux li servizz jibqa' wieħed pubbliku sabiex jkompli jaqdi l-ħtiġijiet soċjali tal-popli u joffri kundizzjonijiet mill-aqwa lill-haddiema. Kull fejn tħaddmet il-politika tal-privatizzazzjoni l-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-haddiema ġew ipperikolati u servizz għola fil-prezz. Fil-fatt rimarka li għadda dan l-aħħar Membru Parlamentari Ewropew Olandiż mill-Blokk tas-Soċjalisti, attakka lill-Kummissjoni Ewropea li l-għan aħħari għall-liberalizzazzjoni tas-Servizz Postali minn Jannar ta' 2011 ma jfisser xejn ħlief privatizzazzjoni tas-servizz postali. Fil-fatt hekk hu, araw x'inhu jinħema għewwa l-Ingilterra fejn il-Gvern Ingliz jrid jipprivatizza wahda mill-aqwa kumpaniji Pubbliċi r-'Royal Mail', Franza l-istess. Fl-Olanda l-privatizzazzjoni gābet tnaqqis fil-paga ta' 17.5%. Fil-kumpliment tal-pajjiżi l-privatizzazzjoni qiegħda gġib biss prekarjetá.

Il-Unjins u l-haddiema Ewropej qed jindunaw li jekk ma jingħaqdux flimkien, l-impjegieg żgur tagħhom qiegħed kullma jmur jiġi pperikolat u mhedded. Riċentament numru

kbir ta' haddiema postali ħarġu jiddimostraw għewwa t-toroq ta' Strassburg, flimkien mall-Konfederazzjoni ta' Trejdjunjins Ewropej, sabiex jitolbu moratorjum tal-liberalizzazzjoni lill-Kummissjoni Ewropeja halli jiġu mharsa d-drittijiet tal-haddiema f'dan is-settur postali kif kien ġie suppost

ruħhom f'sitwazzjoni dgħajfa biex jissieħbu f'Unjin jew biex jitolbu kundizzjonijiet tajba ta' xogħol.

Zminijietna – Lehen ix-Xellug tikkritika l-Gvern Nazzjonalista talli b'għaġġla kbira privatizza s-servizz postali, b'detriment għall-istess servizz li oġhla fil-prezz u tnawwru

l-kundizzjonijiet tal-haddiema. Fil-fatt l-ingaġġ ta' haddiema godda mal-Maltapost qed jkun wieħed fuq bażi part-time u b'kuntratt definit. Dana qed jwassal għal deterjorazzjoni fil-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-haddiema kollha postali u qed jwassal biex is-servizz postali f'Malta jibda jithaddem minn haddiema bil-prekarjetá. Huwa ta' misthija li haddiema postali li qed jagħmlu l-istess xogħol jaqqu taħt

kategoriji differenti ta' xogħol.

stipulat fid-Direttiva ta' 2008/6/KE(1) li suppost din ġiet mfassla biex tassigura kundizzjonijiet tajba ta' xogħol, ħarsien soċjali u biex jiġi assigurat li servizz postali jibqa' wieħed garantit u adegwat.

"Il-haddiema postali fl-Ewropa qed jispiċċaw ma jistgħu jagħmlu xejn quddiem din il-problema tal-prekarjeta u l-privatizzazzjoni. Huma qed jsejhu sidien privati godda bhala l-'Cowboys' tas-suq postali'."

Il-mewġa għdida Ewropea fis-settur postali mnebbha mill-neo liberalizmu hi li hafna mill-kumpaniji qegħdin jhaddmu sistema li twarrab lill-haddiema b'impjegieg regolari 'full-time' għal wieħed prekarju, fuq bażi part-time u b'kuntratt temporanju. Haddiema b'impjegieg prekarju jsibu

L-haddiema postali kollha jeħtieġ li jkunu solidali ma' xulxin, irrelevanti jekk hux stabbli, part-time jew b'kuntratt. L-istess għall-Unjins, illum aktar minn qatt qabel jeħtieġ li jahdmu flimkien sabiex jwaqqfu l-mewġa ta' prekarjetá fis-servizz postali u f'setturi oħra li ġew pprivatizzati. L-istess, il-Unjins iridu jahdmu u jagħmlu kuntatti internazzjonali ma' trejdjunjins oħra barranin sabiex jiskambjaw esperjenzi ta' taqbid. Unjins lkoll jafu li huma mhux waħedhom f'din it-taqbida kontra l-prekarjetá u l-miżuri ta' awsteritá. Warajhom hemm moviment Xellugi mill-Blokk tax-Xellug Magħqud, il-Komunisti, wħud mis-Soċjalisti, l-Partiti tal-Hodor u movimenti soċjali oħra.

WIRJA TA' L-ARTI LI TITRATTA L-FAQAR

Is-sena 2010 hija s-sena dedikata lill-Faqar u l-Esklużjoni Soċjali. Il-faqar li jiġi f'kull forma huwa realta' li qed inħabbtu wiċċna magħha kuljum. L-organizzazzjoni Zminijietna Lehen ix-Xellug li temmen fi shih fil-gustizzja soċjali għal kulhadd, ser tnedi wirja kollettiva tal-Arti bit-tema Il-'Faqar u l-Esklużjoni Soċjali' u dan ukoll biex tikkommemora din is-sena mportanti.

Din il-wirja ser tiġi nawgurata mill-Eċċellenza Tiegħu, il-President ta' Malta Dr. George Abela LLD nhar it-Tnejn 6 ta' Dicembru 2010 għewwa Gallerija Liberté, fi hdan

il-bini tal-General Workers Union, il-Belt. Il-wirja se ddum miftuha sat-Tnejn, 21 ta' Dicembru, 2010.

Fost ix-xogħlijiet esebiti ser ikun hemm pittura, skultura u ċeramika li lkoll se jitrattaw it-tema tal-Faqar. Din il-wirja se tkun ta' nteress għall-pubbliku għax barra li tpxaxxi l-ghajn mill-aspett artistiku se sservi wkoll biex jitqajjem aktar għarfien dwar ir-realtà tal-faqar kullimkien. Ukoll, tul il-wirja l-viżitaturi ser ikollhom l-oportunitá biex jagħtu donazzjonijiet li ser imorru għall-benefiċċju tal-Community Chest Fund.

Dnubiet kontra d-demokrazija

Victor Degiovanni

Bhalissa ghaddejja kontroversja fil-gurnali lokali ta' kuljum u anki fil-gazzetti ta' nhar ta' Hadd dwar l-introduzzjoni tad-divorzju f'Malta. Hafna mill-kitba kontra l-introduzzjoni ta' divorzju ma tiswa xejn fir-realtà ta' illum. Dan huwa dovut għall-fatt li 'llum Malta hija membru shih ta' l-Unjoni Ewropea u hadd ma jista' jcahhad lil xi ndividwu mid-divorzju, li huwa meqjus bhala dritt civili.

Hafna qegħdin jipponifikaw fuq hekk, u qegħdin iqisu li jekk jiġi ntrodott dan l-imbieriek divorzju, id-dritt demokratiku tagħhom ta' rezistenza, 'li jopponu d-dhul tiegħu f'Malta', sejjer ikun mittiefes. Din il-mentalità hija żbaljata għax ma humiex sejrin jiġu mcahħdin mill-ebda dritt demokratiku.

Fuq dak li hu demokratiku u f'dak li mhuwiex, għogbu jkteb is-Sur Austin Bencini fl-artiklu tiegħu li deher fit-*Times of Malta* ta' nhar it-Tlieta 24 ta' Awissu, taht it-titolu "*A sin against Democracy*" b'risposta għal Dr Joe Brincat, li kien ikkummenta fuq l-istess gazzetta dwar dak li kien qal l-Kanonku Anton Gouder, u dwar il-ligi 'tal-prattici korrotti'.

Austin Bencini fl-artikolu tiegħu jipprova jagħti x'jifhem li l-Amministrazzjoni Laburista tas-snin Sebghin immexxija mil-Perit Dom Mintoff gābet għied u qasma fil-pajjiż, meta fil-fatt, kienu affarijiet oħra, li wasslu għal atti vjolenti ta' dak iż-żmien.

Kienu l-provokazzjonijiet kontinwi gejjin min-naħa tal-partitarji Nazzjonalista ta' dak iż-żmien, li ma kienux baqgħu igawdu l-klijentalizmu sfrenat ta' l-amministrazzjoni ta' Borg Olivier u l-ewwel kazini li ġew attakkati u saritilhom il-hsara kienu il-kazini Laburista ta' Haż-Żebbuġ u ta' l-Imsida, li sfaw vittima ta' parti mill-folla Nazzjonalista li attendiet għal Meetings Nazzjonalisti li kienu saru f'dawk iż-żewġ lokalitajiet.

Il-Partit Laburista dejjem kien żvantagġjat, għax l-appoġġ tiegħu kien isibu mill-klasi tal-haddiema li sfortunatament, hafna min dawn ma kienux illuminati minn idejologija u tattika politika u b'hekk dawn irritaljaw bl-ahra bil-kissru u farrku aktar kazini Nazzjonalisti. B'hekk dawn il-povri haddiema waqgħu għat-tattika tal-partiti tal-lemin, fejn dawn jittfegħu l-ewwel gebla u wara jilgħabuha tal-vittmi.

Matul l-gvernijiet Laburisti ta' dak iż-żmien kien sar progress kbir, speċjalment bil-bidla ta' l-ekonomija minn waħda bbażata fuq bażijiet militari, għal waħda ndustrijali. Kien ha spinta 'l quddiem bis-serjetà t-turiżmu, u sar wkoll titjeb fil-kundizzjonijiet soċjali tal-familji Maltin, fejn il-faqar dak inhar kien sparixxa għal kollox. Illum taht l-amministrazzjoni oħra Nazzjonalista, il-faqar reġa' qed ikun magħna. Hadd ma jichad li ma kienux saru żbalji, hadd mhu perfett taht il-kappa tax-xemx, imma jekk tiżen kollox, il-miżien ixaqleb in-naħa l-oħra. Jekk wiehed irid jittellem fuq

żbalji, wiehed għandu janalizza x'qed isir illum qabel ma dan jiftaħ halqu.

Fl-istorja politika riċenti ta' Malta, żgur li l-aktar żewġ elezzjonijiet li ma jistawx jissejju demokratiċi kienu dawk ta' 1962 u ta' 1967, fejn sanzjonijiet morali kienu mposti fuq l-Partit Laburista mill-ġerarkija Kattolika lokali.

Li ma jsemmi xejn hawnekk is-Sur Bencini huwa, dwar il-komplot illi kien hemm bejn il-Gvern Kolonjali Inġliż, il-borgeżija lokali, u l-ġerarkija Kattolika Maltija mmexxija min Monsinjur Mikiel Gonzi li kien Arcisqof ta' Malta dak inhar, sabiex iżommu milli jiġi elett l-uniku partit li kien qed jiġġieled għal Indipendenza ta' Malta. Dak iż-żmien l-ghajta tal-PN kienet waħda ta' kwazi 'Dominion status', u mhux ta' Indipendenza.

L-elezzjoni ta' 1962 kienet giet mirbuha mill-Partit Nazzjonalista bis-saħha ta' dnub il-mejjet, u fl-1964 l-Gvern Kolonjali Inġliż kien ta l-Indipendenza lil Malta kif ried u kif għogbu, jiġifieri kollox baqa' f'idejn l-Inġliżi u konna Indipendenti fuq il-karta biss. Dan kien sar wara referendum, fejn 42% biss mill-elettorat ivvutaw għal Indipendenza kif kienet proposta mil-Gvern Inġliż. Dawn kienu l-vera dnubiet kontra d-demokrazija u mhux id-dhul ta' divorzju.

Biex nirritornaw għal argument tad-divorzju, Austin Bencini jagħlaq l-artikolu tiegħu billi jwiddeb lil Jeffrey Pullicino Orlando u lill-ex mara tiegħu, Marlene Pullicino għal dak li skond huwa, hi hsara li qegħdin jikkagunaw lis-soċjetà Maltija. Widdbu wkoll talli ma halliex il-Parlament jiddeciedi xi proceduri għandu jiehu f'dan ir-rigward jekk hux b'vot parlamentari, b'elezzjoni generali jew b'referendum. Skond Austin dan mhuwiex dnub kontra l-knisja, imma dnub kontra d-demokrazija.

Li huwa żgur dnub kontra d-demokrazija, huwa l-fatt, li wiehed jimponi t-twemmin reliġjuż jew morali tiegħu fuq haddiehor. Id-divorzju mhuwiex issue politiku bħalma qegħdin ipinguh diversi whud, imma huwa sempliċiment kwistjoni ta' kuxjenza.

Bl-introduzzjoni tad-divorzju, dawk li huma kontrih moralment mhuwiex sejrin jiġu sfurzati li jdivorzjaw, sejrin jibqgħu liberi li jgħazlu huma. Min naħa l-oħra dawn ma jstgħux jimponu fuq haddiehor it-twemmin tagħhom. Għal din ir-raġuni referendum fuq id-divorzju mhuwiex demokratiku, għaliex icahħad dritt civili, jekk il-maġġoranza tgħid le.

Lanqas jekk elezzjoni tiġi miġġielda fuq din l-issue ma tkun elezzjoni hielsa, għaliex tpoġġi pressjoni fuq l-partiti politiċi li jkunu qegħdin jikkontestaw, u nkunu qegħdin nerġgħu lura għas-sitwazzjoni tas-snin sittin tas-seklu l-iehor.

Id-divorzju għandu jiġi ntrodott b'sempliċiment qari tal-ligi fil-parlament mingħajr ma jittiehed vot u jkun meqjus li għadda *nem kon*.

Vicdeg@yahoo.com

Il-passjoni ta' Mordechai Vanunu

Mordechai Vanunu huwa bniedem li għadu jsofri l-passjoni kollha minhabba l-kuxjenza tiegħu u huwa xiehda hajja tal-hruxija tar-reġim Zijonista f'Israel.

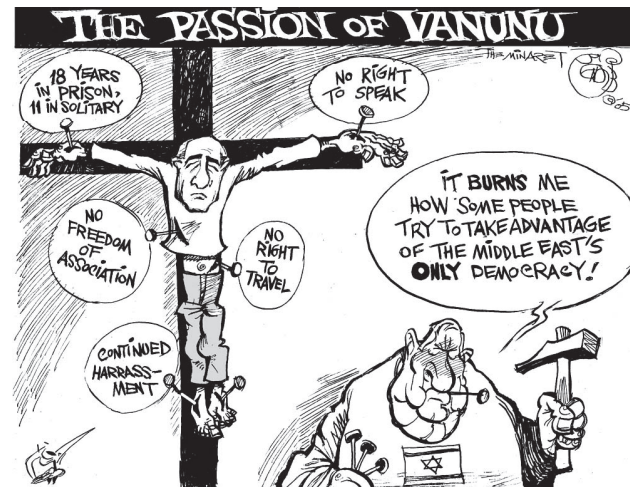
Vanunu kien inginier jahdem f'faċilità sigrieta ta' Dimona fejn l-Israēliti żviluppaw u bnew il-bombi atomiċi. Vanunu kixef dan il-fatt u nħataf mill-aġenti tal-Mossad waqt li kien Ruma. Gie kkundannat 18-il

sena habs u wara li hareġ, tpoġġa taht arrest fid-dar fejn għadu sal-lum u ma jistax jiftaħ halqu għax mill-ewwel jiġi kkastigat.

Iż-Żijonisti għandhom l-armi nukleari imma alla jbierek la l-Istati Uniti u lanqas l-Unjoni Ewropea ma tikkundannahom fil-waqt li jagħmlu sanzjonijiet kontra l-Korea, l-Iran u kull pajjiż li mhux qaddej tagħhom.

Ma hadu ebda passi meta Vanunu nħataf f'Ruma. Immaġinaw x'kienu jagħmlu kieku kienu l-Palestiniani li hatfu xi Lhudi fit-toroq ta' xi belt Ewropea! Sanzjonijiet, embargi u saħansitra invazjonijiet. Imma z-Żijonisti jistgħu jagħmlu li jridu ... anke joqtlu.

Hafna minnha jiftakru l-qtil f'Malta, f'Tas-Sliema, tal-Palestinjan Shahi. Hadd ma tniifes. Hadd ma kkundanna. Hadd ma ha passi kontra l-qattiel!

The US supports Israel's nuclear arsenal

Sammy Camilleri

Israel and United States Nuclear Hypocrisy is clearly evident when one realises the full extent of Israel's secret Dimona Nuclear Weapons Factory as well as the fact that Iran, unlike Israel, is a signatory to the Nuclear Non-Proliferation Treaty (NPT) and has been pushing for the removal of all weapons of mass destruction across the globe.

As the Obama Administration lays the ground work to isolate Iran economically from the rest of the world over that nation's nuclear program, don't forget that Iranian President Mahmoud Ahmadinejad has recently ordered Iran Foreign currency reserves, currently in US Dollars, to be held in Euros. Press T.V reports that, the order was issued on September 12, 2009 following a decision by the trustees of the country's foreign reserves.

An ominous reminder that shortly after Iraq announced the same move to oil payments in Euros versus dollars, the US invaded Iraq. The tide may be changing, in a surprise victory for Arab States, the UN Nuclear Assembly voted (September, 25) to urge Israel to

accede to the Non- Proliferation Treaty (NPT) and place all atomic sites under UN inspections. Israel promptly promised not to co-operate, obviously with the full backing of the United States.

Hypocrisy reigns supreme in the nuclear world.

Vanunu and Israel – The Dimona Nuclear Weapons Factory

Mordechai Vanunu, a former Israeli nuclear technician, completed his entire 18-year sentence in Israel's Ashkelon Prison on April 21, 2004, for blowing the whistle on his government's secret nuclear weapons program. Captured by Israeli agents on September 30, 1986, he spent more than 11 years in solitary confinement.

Despite years of isolation in prison, Vanunu remains steadfast in his belief that what he did was necessary and right. The Israeli government still imposes severe restrictions on his movement and speech, including the condition that he is not allowed to leave the country or make contacts with the media.

ABBONAMENT GAZZETTA ŻMINIJETNA

ISEM _____

INDIRIZZ _____

KODIĊI POSTALI _____

Email _____

Għal sena (5euro)

Sentejn (10euro)

Ibagħtuha f'dan l-indirizz: Żminijietna, c/o 14/8, Vincenti Bldgs, Triq id-Dejqa, Valletta. VLT1432.

Editorjal

Pilastri u pensjoni

Fil-gimghat li għaddew konsulent imqabblad mill-gvern iltaqa' u ddiskuta ma' għaqdiet u ndividwi biex ihejji rapport dwar ir-riformi li l-gvern irid jagħmel fis-sistema tal-pensjonijiet.

U qiegħed isir hafna diskors dwar tliet pilastri, li huma msemija anke fil-Green Paper dwar ir-riformi fil-pensjonijiet li ppubblikat l-Unjoni Ewropea.

Nehilsu mit-Tielet Pilastru. Dan jgħid li l-haddiema jistgħu iħallu minn buthom għal assikurazzjoni privata biex meta jirtiraw ikollhom pensjoni privata. Ma noqgħodx insemma li dawn il-pensjonijiet jiswew hafna flus u l-istorja wrietna li mijiet ta' eluf ta' haddiema mhux biss ma hadux pensjoni imma tilfu l-flus kbar li hallu għax fis-sistema kapitalista huwa faċli biex il-kumpaniji privati jfallu.

Imbagħad għandha l-Ewwel Pilastru li jgħid li l-istat irid jipprovdi pensjoni minima lill-haddiema. Li għadna ma nafux huwa kemm se tkun din il-pensjoni u kif se tiġi ffinanzjata. Jezistu dubji kbar kemm din il-pensjoni se tkun biżżejjed biex wieħed

jgħix diċenti meta jirtira wara snin twal ta' xogħol.

Jidher li l-għan huwa li din il-pensjoni tkun wahda verament minima biex il-haddiema ta' bil-fors jaċċetta u jidhlu fit-Tieni Pilastru.

U hawn is-sitwazzjoni għadha ferm imċajpra. Hadd għadu ma jaf eżatt kif se jithaddem it-Tieni pilastri. Li huwa żgur huwa li l-haddiem u s-sidien iħallu biex jinhloq fond tal-pensjoni.

Insomma dan huwa dak li qiegħed jgħri l-lum bil-hlas lin-National Insurance. Imma mbagħad jinjalghu il-mistoqsijiet.

Il-fondi tat-t-Tieni Pilastru min se jhaddimhom? Hemm min qiegħed jinsisti li dawn jithaddmu mill-kumpaniji privati u l-istat jagħmel garanzija.

Tajba din! Il-kumpanija privati jiehdu l-flus tal-pensjonijiet, ihaddimhom kif iridu, jagħmlu profitt kbir għalihom imma jekk ifallu, kif ġara sikwiet, l-istat - jiġifieri l-poplu - jkollu jorogħ il-flus biex jiżgura li l-haddiema jiehdu l-pensjoni.

Ma trid tkun ġenju biex tara l-

periklu ta' din is-sistema. Harsa ftit lura x'gara u min irid aktar informazzjoni jindaga ftit l-istejjer ta' Enron, Robert Maxwell, Bernie Madoff u oħrajn.

Kapitalisti hallelin u qarrieqa li serqu l-miljuni u l-biljuni fdati lilhom, hafna minnhom fondi tal-pensjonijiet u hallew lil miljuni ta' haddiema u 'small savers' bla pensjoni u bla ċenteżmu.

U ma dan il-periklu ta' kuljum, inżidu l-"moda" li jgħollu l-età ta' meta haddiem johroġ bil-pensjoni. Mhumiex kuntenti li haddiema ta' 60 sena li jkun qatta' 30 u 40 sena jidbagħal u jahdem, jieqaf mix-xogħol u jgawdi ftit snin ta' mistrieħ.

Iriduh ikompli jahdem sa 65 sena u anke 70 sena qabel johroġ bil-pensjoni. Fi kliem iehor iriduh li meta jiehu l-pensjoni ma jdumx jgħix hafna.

Mhux aħjar li tibqa' s-sistema preżenti? Jekk hemm bżonn tiżdied il-kontribuzzjoni. Imma l-haddiema ikollu ċ-ċertezza li meta jieqaf mix-xogħol se jkollu pensjoni, u pensjoni li tippermetteli jgħix diċenti.

Fuq kolloxx il-flus tal-pensjoni ma jgħibux kif jagħmlu tal-kapitalisti hallelin bl-evazzjoni tat-taxxi u triks oħra.

Il-pensjonanti jonfoq flusu fl-ekonomija tal-pajjiż u b'hekk jgħin sew biex ir-rotta tkompli ddr

L-Għaqda Żminijietna -Lehen ix-Xellug

Żminijietna -Lehen ix-Xellug huwa moviment xellugi u jinkludi membri tal-Partit Komunist, il-Partit Laburista, l-Alternattiva Demokratika, haddiema, akkademici, studenti, trejd unionisti, ġurnalisti u pensjonanti.

Żminijietna hija l-lehen tax-xellug. Il-mira ewlenija hi li l-għaqda jkollha preżenza ikbar fis-soċjeta' permezz ta' attivizmu minn perspettiva xellugija, b'emfażi fuq il-prinċipji ta' l-ugwaljanza, ġustizzja soċjali u sostenibiltà ekoloġika.

Din ir-rivista hija wahda mill-ħidmiet ta' l-Għaqda u wieħed jista' jabbona permezz ta' ċekk jew money order ta' 5 euros fl-indirizz: 14/8, Vincenti Bldgs, Triq id-Dejqa, Valletta.

Kull korrispondenza għandha tintbagħat fl-indirizz ta' hawn fuq jew zminijietna@yahoo.com Il-kitbiet fir-rivista huma l-fehmiet u opinjonijiet tal-kittieba u mhux bil-fors jirriflettu l-policy uffiċjali ta' l-Għaqda Żminijietna

Lest nivvota biex jidhrol id-divorzju

Evarist Bartolo MP

Bħala politiku bi twemmin soċjalista demokratiku nemmen li d-dhul ta' drittijiet ċivili godda f'pajjiżna huwa parti mit-twegibiet li rridu nagħtu għal mistoqsijiet diffiċli: F'hiex jemmen il-Partit Laburista fis-seklu 21? Kif nistgħu mmexxu lill-pajjiżna aħjar mill-PN u noholqu l-kundizzjonijiet politiċi, ekonomiċi, soċjali u kulturali meħtieġa fil-gżejjer tagħna biex il-poplu tagħna jkollu kwalità aħjar ta' ħajja? M'illux li wasal iż-żmien li niehdu passi ta' veru biex nersqu iżjed lejn l-iżjed soċjetajiet miftuha u liberali fl-Unjoni Ewropea?

Jekk bħala PL ma ngeddux it-tradizzjoni tagħna li nkunu l-partit li jdahħal riformi soċjali u liberali f'Malta ma nistgħux nagħtu tort lil dawk li jtilfu t-tama fina u li jarawna dell tal-PN, għax m'ahniex kapaci noffru alternattiva għal numru dejjem jiżdied ta' persuni li jridu lis-soċjeta' tagħna tinfetħ u ssir iżjed liberali u ġusta, taċċetta d-diversita' bħall-pajjiżi l-iżjed progressivi fil-bqija tad-dinja.

Kitbitli persuna li toqgħod tas-Sliema, li hija lokalita f'wieħed mid-distretti li nirrappreżenta fil-Parlament u b'ittri kbar wissietni: "OQGHOD FERM ATTENT BHALA MEMBRU PARLAMENTARI LI HADD MA HUWA AQWA MINN KRISTU ĠESU', ALLA VERU U BNIEDEM VERU. LE GHAD-DIVORZJU. BIDU TA' DIŽASTRU TA' MALTA."

Wissietni li "KIEN HAWN HAFNA TAPARSI SALVATURI U HAFNA MINNHOM SPICĊAW TRADITURI."

Din il-persuna kitbitli dan il-kliem iebes qabel ma' l-Isqfijiet harġu jheggu lill-membri tal-Knisja biex fid-dibattitu dwar id-divorzju ma jinfexxux f'xi kruċjata kontra dawk li huma favur id-dhul tad-divorzju. Ma nafx jekk il-kliem għaqli tal-Isqfijiet hux se jhalli l-effett mixtieq fuq persuni bħal dawk li kitbitli.

Jiena wieħed minn dawk li se nivvota favur id-dhul tad-divorzju f'Malta jekk ningħata l-opportunita' li nivvota dwaru jew fil-Parlament jew permezz ta' referendu. Żgur m'għandi l-ebda illużjoni li jien xi salvatur jew aħjar minn Kristu. Personalment m'għandix bżonn id-divorzju. Ilni miżżewweġ mis-sena 1977, għadni ma' marti u t-tnejn li aħna bihsiebna mmutu bħala koppja miżżewġa lil xulxin.

Imma ma nistax nitradixxi lil dawk il-koppji li z-żwieġ tagħhom falla u jixtiequ opportunita' oħra biex jibdew ħajja ġdida miżżewġa. Li ndaħhlu d-divorzju f'Malta ma jfissirx li se nimponuh fuq dawk li jridu jkomplu jgħixu skond it-tagħlim tal-Knisja Kattolika bħal dik il-persuna li kitbitli. Nemmen f'soċjeta' pluralistika u allura hadd m'għandu jiddetta lill-Knisja Kattolika u lis-segwaċi tagħha x'jemmnu u kif jipprattikaw dak it-twemmin.

Nemmen f'soċjeta' miftuha u demokratika fejn hemm separazzjoni bejn knisja u stat, fejn hemm il-liberta' għal dawk li jsegwu xi reliġjon u għal dawk li ma jsegwu l-ebda reliġjon istituzzjonalizzata. Waqt li kull reliġjon għandha d-dritt

tghid lis-segwaċi tagħha x'jemmnu u kif għandhom jgħixu, m'għandna l-ebda dritt timponi it-twemmin tagħha fuq oħrajn li ma jridux jgħixu marbuta bit-tagħlim tagħha.

Għandna wisq persuni li qed ibatu għax ma jistgħux jiddivorzjaw lokalment. Apparti milli niproteġu lill-imsieħba li z-żwieġ tagħhom falla u li ġew abbandunati bla ebda dritt ta' xejn, għandna bżonn ukoll niehdu hsieb it-tfal li jinqabdu f'dawn is-sitwazzjonijiet. Lil dawk li z-żwieġ tagħhom inkiser, għandna nagħtuhom il-possibilita' li jibdew ħajja ġdida.

Patri Charlo' Camilleri f'wieħed mill-aħjar artikli li nkitbu s'issa (u fi spirtu eqreb lejn dak li ddikjaraw li jixtiequ l-Isqfijiet) f'dan id-dibattitu jfakkar lil dawk il-persuni bħal dik li kitbitli, mimlija passjoni fanatika biex jiddefendu lill-Knisja Kattolika, li anki l-Katekiżmu tal-Knisja Kattolika (CCC 2383) jirrikonoxxi li "jekk id-divorzju ċivili jibqa' l-unika possibilita' biex tiżgura ċerti drittijiet legali, il-kura tat-tfal jew il-protezzjoni tal-wirt, dana għandu jkun tollerat u m'għandux jitqies bħala xi offiża morali."

Minbarra li naħdmu favur id-dritt tad-divorzju nemmen ukoll li għandna ndaħhlu drittijiet godda biex persuni ta' orjentament sesswali differenti jkunu stmati daqsna lkoll.

Nemmen li għandna nsahhu l-libertajiet tal-espressjoni u artistika u nneħhu ċ-ċensura fl-oqsma kulturali biex ikollna soċjeta' moderna li tinsab fid-dinja miftuha tas-seklu 21.

Żminijietna - Lehen ix-Xellug tifraħ lil ...

● *Lill-mijiet ta' eluf ta' haddiema xprunati mix-xellug u mmexxija mit-trejd unjins li harġu fit-toroq ta' l-ibliet Ewropej f'turija ta' sahha militanti kontra l-pjani tal-UE u l-gvernijiet kapitalisti li jridu jifgħu il-piż tal-kriżi ekonomika mahluqa mill-banek u s-sidien tal-kapital fuq il-haddiema u l-pensjonanti.*

● *Lill-General Workers Union f'Malta talli qegħda turi s-solidarjetà u tappoġġa l-haddiema f'din it-taqtegha.*

● *Lill-President Ugo Chavez u l-Partit Soċjalista Magħqud tal-Venezwela (PSUV) għar-rebħa elettorali li għamlu fejn il-poplu wera li jrid ikompli fit-triq soċjalista u anti-kapitalista.*

● *Fl-aħhar elezzjoni, il-lemin kapitalista kien ibbojkottja l-elezzjoni u għalhekk il-PSUV kiseb magħġoranza enormi.*

● *Imma meta r-riżultat ta' l-elezzjoni t'issa jitqabbel ma' dak ta' l-elezzjoni li l-lemin kien ikkontesta, jirriżulta li l-lemin ġab 20 inqas siggħu milli kellu. F'din l-elezzjoni l-PSUV rebħ 16 mit-23 stat tal-pajjiż.*

● *Lill-Partiti tal-Hodor fl-Awstralja, l-Ingilterra, l-Isvezja u pajjiżi oħra għas-suċċessi li kisbu fl-elezzjonijiet u fejn wieħed jinnota li fil-magħġoranza tagħhom dawn il-partiti qegħdin jagħzlu li jikkollaboraw mal-partiti tal-xellug jew iċ-ċentru xellug.*

“Hsibijiet minn dejjem kienu kontra l-ingustizzji li hawn fid-dinja” – Bianca Zammit.

Bianca Zammit mwielda tas-Sliema u toqghod Raħal il-Ġdid, bdiet bhala attivista ma' l-Moviment Graffiti. Kont nħaddan politika xellugija favur il-gustizzja soċjali. Immilitajt f' diversi għaqdiet favur id-drittijiet tan-nisa u dawk żvantaġġati. Dħalt ukoll naħdem ma' l-Għaqda mid-Dlam għad-Dawl fejn hemmhekk kont nżur il-priġunieri u norganizza attivitajiet għall-familji tal-priġunieri.

Ix-xewqa li naħdem ma' l-habsin kienet ġejja mill-fatt li nikkonsidra “l-habsin bhala vittmi ta' sistema. Nemmen li hi sistema li tikkrejhom. Jekk hemm il-habs, ifisser li rridu nies biex joqghodu fihom.”

X'wasslek li tiġġieled għall-kawża Palestinjana?

Għamilt żmien fi 2001 fejn kont naħdem ma' Refuġjati mill-Afganistan f' Malta. Bdejt minduna dwar kemm ir-realtajiet huma differenti minn dak li nisimgħu, u minħabba f'hekk kont mort l-Inghilterra nistudja għall-*'Masters in International Conflict Resolution'*, iktar minn lat teoretiku, xi jwassal għall-kunflitti, is-sistema kapitalista, u x' soluzzjonijiet hemm għall-paċi. It-Tezi mbagħad kont għamiltha fuq l-kwistjoni u l-konsegwenzi ta' l-emigrazzjoni fl-Ewropa, dwar il-kunċett u hsieb ta' *'Fortress Europe'* li żgur li din ma' tghinhomx. Li osservajt hu li fil-verita hafna mill-Gvernijiet ta' centru lemin u centru Xellug jużaw lingwaġġ hafna aktar gravi minn Partiti ta' lemin estrem. Nemmen li l-bidla favur wiċċ aktar uman għall-problema ta' l-emigrazzjoni jistgħu jġibuha biss l-organizzazzjonijiet ċivili u refuġjati nfushom, billi jieħdu l-inizjattiva. Nemmen li l-Gvernijiet, mhuwiex fl-interess tagħhom li jsoċju l-problema ta' l-emigrazzjoni. Il-*'Migrants Network for Equality'* li twaqqaf dan l-aħħar f' Malta huwa mudell tajjeb biex tghin lill-komunita refuġjata. Fl-Inghilterra dawn jsejthom *'Community Refugee Organisations'* li xogħolhom hu li jghinu lill-Refuġjati jintegraw.

Kif spiċċajt il-Palestina u kif tara l-problema llum?

Spiċċajt il-Palestina bhala attivista umanitarja u favur id-drittijiet umani. Il-mument li ddeċidejt li mmur kien meta harget l-aħbar tal-massakru ta' tfaġ mill-militar Iżraeljan bil-bombardament fuq skejjel pubbliċi fl-2008. Il-bombi rriżultat li kienu jikkontjenu *'l-fosforu abjad'*, fejn ammont ta' tfaġ nħarq u ħajjin u sa llum hafna oħrajn għadhom qed jbatu l-konsegwenzi ta' din il-kimika. Fi Frar ta' 2009 ingħaqad ma' *'International Women Peace Service'* ġewwa West Bank f' post jismu Salfit, l-fuq minn Ramallah. Iż-żona hi waħda perikoluza.

“Kull jum jew jumejn jidhlu suldati Iżraeliti biex jarrestaw nies u tfaġ, bl-iskuża li tfaġ tefgħu xi ġebel

lejn il-militar iżraelit.” Xogħolna kien li aħna mmorru fejn imorru l-militar biex jkunu vjolenti nwaqqfuhom anka meta jkunu ser jarrestaw xi tfaġ. Il-polpu palestinjan kien jirrikonoxxi xogħol tagħna, għalfatt li kienu jghidulna, li kieku ma kienx hemm intom konna niġu stmati u trattati aghar. Jiena stess rajt quddiem għajnejja xeni ta' militar iżraelit jkisser nkwadri tal-familja, mingħajr sens ta' raġuni u anka affarijiet attribwiti ma' l-Islam, sa anka televixin. Il-volontiera l-oħra miegħi kienu ġejjien mill-Ġappun, l-Inghilterra u l-Montenegro.

Kif spiċċajt Gaża?

F' Mejju ta' 2009 ġejt Malta għal hames t'ijiem u ergajt mort direttament lejn Gaża naħdem ma' *'International Solidary Movement'*. Ix-xogħol li kont naghmel, kien l-istess xogħol li kont naghmel ma' *'women peace service'*. Domt Gaża sena u tlett xhur. Il-militar Iżraelit stazzjonat ma' l-fruntiera ta' Gaża, f'ċertu mument kien jaqbad u jidhol f' Gaża bil-gafef u tankijiet tal-gwerra, kif ukoll jaqbad jibbumbardja djar palestinjani bl-ajru. Mill-bidu ta' din is-sena assedjaw għoxrin dar, fejn il-familji kellhom jaħrabu mid-dar u jispiċċaw mingħajr saqaf fuq rashom. Gaża hi habs kontinwu.

Rajt effetti ta' l-Embargo?

Hafna min-nies li ntluqtu mill-fosforu abjad, sa llum ma' hemmx kura għaliha, u wara ċertu żmien imutu bil-kontaminazzjoni. Hafna nies oħra ma' għandhomx aċċess għall-medicina bażika biex ifiequ, li lkoll jispiċċaw imutu b'xi nfezzjonijiet. 80 % ta' l-ikel jiġi mill-Ġnus Magħquda u l-bqija jghaddi baxx baxx mit-tunnels. Il-lukandi li hemm f' Gaża llum huma utilizzati mill-ġurnalisti u delegazzjonijiet nternazzjonali, li ta' dan jħallsu prezz tajjeb.

Wara l-assedju ta' Iżrael fuq Gaża fl'2007, in-nies tilfu hafna mix-xogħol. Infatti malli wasalt Gaża, l-Iżrael impona ligi fuq il-poplu palestinjan, permezz ta' twaddib ta' *'leaflets'* bl-ajru li tghid li ebda persuna ma jista' jersaq sa 300 metru ma' l-fruntiera u jekk jersaq jkun

sugġett għal sparar fuqu. B'din il-ligi bdiewa ma' setgħux jkomplu jahdmu l-art. Din il-ligi saret bi vjolazzjoni ta' ligi nternazzjonali li tghid li fruntiera għandha tkun biss ta' 50 metru fuq kull naħa.

Kif irreaġixxew in-nies għal din l-ingustizzja?

In-nies irreaġixxew b' mod kollettiv, b' għaqdiet tan-nisa u oħrajn mis-soċjeta ċivili, Partiti Komunisti, fosthom FPLP u oħrajn Xellugin jorganizzaw mixjiet u dimostrazzjonijiet mal-fruntiera sabiex jikkontestaw din il-ligi ngusta. Il-biża tagħhom ġej ukoll mill-fatt li zona ta' 300 metru tista' tiġi estiża. L-għan kien li juru disapprovazzjoni tagħom, kif ukoll b' simbolu li jenfasizza l-ġlieda għal arthom, jitpoġġew bnadar Palestinjani, viċin il-fruntiera.

U int ipparteċipajt fihom?

Jien hadd sehem f' kull dimostrazzjoni u mixjiet kontra din il-ligi ngusta. F' Gaża dawn il-mixjiet bdew jiġu organizzati minn Jannar ta' din is-sena. Fi 30 ta' Marzu, magħruf bhala *'Land Day - il-jum għad-dritt ta' l-art Palestinjana'* thejiew sitt dimostrazzjonijiet, fejn 4 attivisti palestinjani ntluqtu f' ringlejhom.

U int intlaqat waqt waħda minn dan id-dimostrazzjonijiet?

Iva, jien intlaqt f' saqajja, il-ġurnata kienet 24 ta' April. Kienu sparaw fuqi u tnejn oħra palestinjani. Wieħed laqtuh f' ringlej u l-oħra f' zaqqa. Riċenti sirt naf li l-persuna li kienet milquta f' zaqqa ser tizzewweġ. L-*'snipers'* kienu jagħzlu huma fuq minn jisparaw u mhux jisparaw direttament fuq il-folla. Niftakar l-ewwel stqarrija li harget fil-midja nternazzjonali mill-militar Iżraelit kienet li sparaw fuq tlett palestinjani. Meta l-każ jinvolvi biss attivisti jew persuni palestinjani ma' tinhareg l-ebda stqarrija li tghid li ntluqtu jew inqatlu xi nies. Niftakar li f' jum il-*'Land Day'* l-ebda stqarrija ma' harget peress li l-attivisti milquta kienu lkoll palestinjani u mhux internazzjonali.

Diversi nies palestinjani jintlaqtu kontinwament bi *'dam dam bullets'* – *explosive bullet* u jmutu

fil-post. Niftakar li tifel ta' 8 snin kien miet fil-post waqt waħda mid-dimostrazzjonijiet. Hafna mid-djar viċin il-fruntiera spiċċaw mhux abitabbli habba f'hekk.

Kien hemm Lhud jiddimostraw magħkom?

Iva, nfatti ma' *International Solitary Movement* u movimenti oħra kien hemm fosthom li kienu Lhud, imma joqghodu f' pajjizi Ewropej, li jemmu fil-kawża Palestinjana. Il-Poplu Palestinjan japprezza hafna dan il-ġest, ta' dawn l-attivisti Lhudin.

X'tahseb fuq il-qtil riċenti ta' Attivisti Torok f'ibhra nternazzjonali?

Jien ma' għandhiex fiduċja fil-inkjesta interna li għamel l-Gvern Iżraelit meta l-istess kumitat ta' inkjesta huma lkoll *'zionisti, igifieri ma' kontx qed nistenna verdet ahjar. Il-verdet kien ko-erenti ma' dak li ddikjara ftit qabel il-Gvern Iżraelit, li ser jittieħdu passi iebes jekk xi vapur bl-attivisti jersaq lejn Gaża. L-Unjoni Ewropeja ma' għamlet xejn f' dan ir-rigward, l-istess bħalma ġara wara l-attakk minn Iżrael fejn tfaġ spiċċaw nqatlu u nħarq bil- fosforu abjad'.*

X'inhu l-hsieb tiegħek għall-futur qarib?

Il-hsieb tiegħi u li nqajjem aktar kuxjenza fuq il-kawża Palestinjana, permezz ta' filmati dwar il-hajja fil-Palestina. Ser nitratta wkoll l-appoġġ jikber ta' solidarjeta mill-movimenti u attivisti oħra Ewropej lejn il-Poplu Palestinjan ġewwa Gaża. X' speċifikament lejn il-Moviment *Non Vjolenti* li qed jikber ta' kull jum ġewwa Gaża kontra l-okkupazzjoni, fejn qed jikkontestaw il-politika ta' okkupazzjoni Iżraeljana. Dan il-moviment qed jorganizza ruħu f' kull post b' kumitat distrettwali fejn bhala protagonisti nsibu il-Partit Komunista (PFLP), fejn Leila Khaled magħrufa bhala *Che Leila* (mwielda fi 9 ta' April 1944) hija membru ta' dan il-Front Komunista għall-Liberazzjoni ta' Palestina. Nsibu wkoll diversi għaqdiet tan-nisa, bdiewa, ta' drittijiet umani, soċjali u oħrajn xellugin. Parti mill-kampanja ta' dan il-Moviment hi *'stop the bullet against civilians campaign'*, sabiex jitwaqqaf il-qtil ta' nies ċivili. Sit <<http://mindcon.wordpress.com>> *stop the info war against civilians*>

“Behsiebni wkoll nerga mmur Gaża sabiex nkompli fil-hidma umanitarja u favur il-gustizzja soċjali”.

X'tahseb li hi soluzzjoni għall-Palestina?

'Two state solution' nemmen li hi mpossibli li tintlaħaq peress li Iżrael qed jehu l-mizuri kollha biex din ma' tintlaħaq. In-nies fil-Palestina tant qed jaraw tbatija u huma għajjenin li m' għandhomx fiduċja li xi darba jinstab kompromess. Nixtieq li nara l-gustizzja ssir u l-Palestina jkollhom lura arthom.

Ritratt: Bianca Zammit waqt il-hidma tagħha mal-Palestinjani f' Gaża

“L-AD hu l-partit tal-haddiema, tal-minoranzi u l-gustizzja soċjali u ekoloġika”

ta' grupp wiehed biss, jista' jkollok anomaliji bhal dawn. Il-politika saret kumplessa hafna, u ma tistax tgħid jien nappella għall-haddiema jew għall-klassi tan-nofs biss. Hemm identitajiet diversi. Din tagħmel l-isfida għall-politiku aktar diffiċli.

Tezisti l-impresjoni li l-AD hu partit li l-uniku territorju li hu marbut miegħu hu dak tad-distrett ta' Tas-Sliema. Hemm il-ħsieb li l-partit jipprova jrabbi għeruf f' distretti oħra?

Nahseb li l-Alternativa aktar għandha ċansijiet elettorali fid-disa' distrett, milli f'dak ta' tas-Sliema. Jien u l-eks leader Harry Vassallo, t-tnejn minn Tas-Sliema, u anke Arnold Cassola għandu għeruf Slimizi. Għalhekk nafu d-distrett sew. Minkejja li hi belt kosmopolitana, f'Tas-Sliema hafna mill-elettorat hu konservattiv; kemm f'dik li hi ekonomija u kemm soċjalment u kulturalment. Hemm limitu għalhekk ta' kemm l-AD tista' iġġib voti hemm.

Iva. L-Alternativa qed nippruvaw inrabbu għeruf f' distretti oħra. Meta jien sirt Ċerspersin, kienet wahda mill-affarijiet li shaqt li għandna naghmlu. Biex tagħmel dan madankollu, hi aktar faċli tgħidha milli twettaqha. Partit li għandu rizzorsi limitati irid ikollu l-prioritajiet tiegħu. Qed nippruvaw nespandu f'reġjuni li m'humex dawktat-Tramuntana. Madankollu, wiehed irid iżomm f'mohħu li l-Alternativa l-aktar li għandha ċans tiġi eletta hi fit-Tramuntana. Dan mhux qed ngħidu biex infarfir ir-responsabilità min-Nofsinhar ta' Malta. Hawnehkk ta' min isemmi li membru ewlieni tal-AD, Carmel Cacopardo, ġie ppremjat mill-Kunsill ta' Birzebbuga għall-hidma li qed jagħmel għar-residenti ta' dan il-lokal. Ga wkoll għandna ċerti kandidati f'mohħna għan-Nofsinhar tal-pajjiż. Anke din iż-zona ta' Malta hi f'mohħna, anke għaliex, jekk niehdu l-qasam tal-Ambjent, in-naha t'isfel ta' Malta hi dik li hi l-aktar milquta minn numru ta' problemi bhal dawkt'certi dhahen (issa ser ikun hemm ukoll zieda ta' emissjonijiet mill-power station ta' Marsaxlokk), biex ma nsemx certu problemi t'eskluzjoni u ta' faqar. L-isfortuna, kif għidt, hi li r-rizzorsi huma limitati.

L-Ambjent hu wiehed mit-temi li l-elettur jassoċja mal-AD. Problema kbira marbuta ma dan il-qasam hi dik tal-bini bla rażan li qed jeqred lil ambjent ta' pajjiżna. Min-naha l-oħra, bit-tnaqqis kbir fil-qasam tal-manifattura, l-industrija tal-bini hi wahda mill-ftit li fadal li huma 'labour intensive'. X'jipproponi l-partit tiegħek biex mhux biss ikun imħares l-ambjent, imma ikun hemm alternattivi realistiċi ta' xogħol għal dawkt' jghdmu f'din l-industrija?

Biex nibdew, tajjeb ngħidu li s-settur tal-bini jista' jahdem b' mod sostenibbli, ngħidu ahna billi jsir enfasi fuq l-irrangar ta' djar aktar milli fuq il-bini ta' djar godda. Hemm djar li jistgħu jiġu rinnoati, imma li sfortunatament qed jaqgħu biċċiet. L-Alternativa, bhal partit iħodor Ewropej u numru ta' trade-unions, qed nipproponu il-'Green New Deal', fejn qed ngħidu li jista' jinhloq xogħol, inluż xogħol li hu 'labour intensive', li jkun kemm soċjalment u ekonomikament, imma anke ekoloġikament, sostenibbli. F'dan ir-rigward il-Parlament Ewropej għadu kemm approva rizzoluzzjoni mressqa minn MEP tal-ħodor. Biex niehdu eżempju Prattiku, Malta għandna problema kbira fl-immanijar tal-iskart. Dan ma jinvolvi biss li tiġbor iż-żibel. Jinvolvi wkoll inġinerija, riċerka u

affarijiet bhal dawn. L-istess dwar it-trasport pubbliku. Malta għadha lura hafna f'dan il-qasam, minkejja li ġejja riforma li għad irridu naraw kif ser tkun. L-informatika hu qasam iħodor li jista' johloq hafna xogħol, ngħidu ahna f'reġjuni bhal Għawdex, li jista' jsir 'hub' u tiġi eliminata l-insularità li normalment din il-gżira tbatu minnha. Hemm setturi oħra. Seta' sar xogħol simili fi-shipyards, fejn dawn setgħu ddiversifikaw fil-manifattura ta' solar panels jew karozzi tal-linja ekoloġiċi.

Li jista' jkun hemm għazliet favur l-ambjent li jkun ekonomikament vijabbli hi haġa li mhux qed ngħidha jien, imma qed jgħiduha diversi esperti, bhal fir-rapporti tal-'Green European Foundation', li jsostnu li hemm bosta xogħol minn dan it-tip li jista' jinhloq.

Ovvjament, irid ikollna saqajna mal-art. Hemm ċertu ndustrija li ma jistgħux jeżistu, u mhux qed ngħid għal Malta biss, imma globalment. Hu l-industrija tal-armi. Din tohloq ix-xogħol, imma hu tajjeb li din tezisti? Hdejje Malta ser ikollna Oil Rig. Din tohloq ix-xogħol. Imma hi din haġa tajba, meta wiehed iqis ir-riskji li hemm? Ix-xogħol hu mportanti u għandu jkun prijorità. Imma mhux xogħol li jagħmel ġid għal sena u dannu għal bosta snin. Għalhekk irridu nitkellmu dwar żvilupp sostenibbli. L-ekonomija, l-ekoloġija u l-aspett soċjali għandhom jimxu alenija ma' xulxin.

F'temi bhal Ambjent u d-divorzju l-AD, kien prekursor ta' dibattiti li l-partiti l-oħra għal bidu kienu jaharbu, u li issa b'xi mod kellhom jidhru fihom. Liema huma t-temi l-godda li l-AD beħsiebha tippreżenta fix-xena politika Maltija fil-futur?

Hemm numru ta' oqsma li fihom il-partit għadu prekursor. Ngħidu ahna, f'dak li għandu x'jaqsam ma' drittijiet ta' l-omossesswali. Hemm oqsma oħra li fihom l-AD saret l-uniku partit li jttkellem dwarhom, ngħidu ahna il-gustizzja soċjali. Din hi tema li nhoss li l-Partit Laburista m'għadhiex wisq għal qalbu, minħabba li lanqas għandu l-kuraġġ jgħid affarijiet bhal li għandha toghla l-paga minima jew li jappoġġja 'EU working time directive' minkejja li l-Unjins kollha fl-Ewropa u l-Partiti tax-Xellug kollha jappoġġjawha. Inhoss li fuq temi tax-xellug hu l-Alternativa biss li għadha titkelllem.

Int semmejti id-divorzju u l-ambjent. Ma nahsibx li l-partiti l-oħra qed verament jitttrattaw dawn it-temi. Fuq id-divorzju hadd m'għandu l-kuraġġ li jttkellem favur dan id-dritt. Fil-PN kien deputat wiehed, Jeffrey Pullicino Orlando li kellu l-kuraġġ jipproponi liġi, u dan tajjeb ngħid wara li ahna konna ktibna lill-membri tal-parlament u pprezentajnielhom l-istess liġi li ppropona hu, u li hi bażikament hi dik li hemm fl-Irlanda. Il-Partit Laburista, min-naha l-oħra, nhoss li qed jidhaq bin-nies. Joseph Muscat seta' jagħmel 'private members bill', u dan m'għamlux. Biex

issa Pullicino Orlando hadlu t-tapit minn taht saqajh. Barra minn hekk, ma kienx kapaċi jikkonvinċi lill-partit tiegħu jgħidu pozzizzjoni serja dwar din il-kwistjoni. Fil-Partit hemm numru ta' membri li huma b' mod ċar kontra d-divorzju.

L-istess dwar l-ambjent. Kif jistgħu

ż-żewġ partiti ewlenin jittiehdu bis-serjetà meta huma ffinanzjati mill-kuntratturi l-kbar? Wiehed jista' jstaqsi, min bena l-kwartieri tal-PN, jew jistaqsi għalfejn hadd miż-żewġ partiti ma kkritika lill-Midi li f'Tigne tefa' materjali tal-bini l-bahar, wehel multa mill-MEPA ta' 4 miljun, u ha mahfra ta' 3 miljun. Dan hu fatt li ahna biss ikkritikajna, u hadd mill-partiti

l-kbar. Għalhekk ma jistgħux jittiehdu bis-serjetà, anke meta nitkellmu dwar tibdil fil-finanzjament tal-partiti.

Fil-passat l-AD kien jigbed numru ta' voti ta' protesta; ta' dawkt' huma diżillużi bil-partiti 'mainstream' u li jridu bidla fis-sistema politika. Madankollu, fl-aħhar elezzjoni bosta minn dawn mid-dehra ppreferew ma jivvutaw. X'ser jagħmel il-partit biex jerġa' jibda jidher bhala tassew alternattiva għal dak li hemm?

Din hi sfida kbira għall-Alternativa, u nixtieq li għandi soluzzjoni hawn, imma m'għandhiex. Irriid nikkonvinċu lil dak li jkun li jekk hu jew hi huma diżillużi bil-politika, għandu arma li hi l-vot u li din għandha tintuza. Inutli tgerger u ma tagħmel xejn. Jekk ma tivvotax ser thalli kolloxx kif inhu.

Madankollu, hemm fenomenu iħodor li deher hafna fl-aħhar elezzjoni, fl-elezzjoni tal-Ewropa u dawkt' tal-kunsilli lokali, votanti, l-aktar nazżjonalisti, li jew ma vvutawx biex jagħtu messagġ lill-partit (minħabba li l-partiti huma eżenti mid-data protection law fejn jistgħu jzommu nformazzjoni fuq il-persuni, u jnizzlu minn mingħalihom hu magħhom u minn mhux). Dawn in-nies jagħmlu dan biex jirrikattaw u jkun jistgħu jittallbu pjaċir. Hemm madankollu votanti Nazżjonalisti li, bhala protesta kontra t-tmexxija tal-PN, jivvutaw lil ribelli fl-istess partit. Din hi haġa li batejt minnha fl-aħhar elezzjoni tal-kunsill lokali ta' Tas-Sliema, fejn permezz tal-influwenza ta' Robert Arrigo, li dak iż-żmien kien ribell fil-partit tiegħu, tela' Nikki Dimech, bil-konsegwenza li issa donnu hemm fazzjonijiet u alleanzi strambi fil-kunsill.

Hawnehkk nerġa' mmur għal dak li għidt l-ewwel. Jekk trid il-bidla ivvota għall-bidla. Inutli tivvota għall-partit li gabek fil-qagħda li qiegħed fiha, u hu inutli ma tivvutax. Ser iżzom l-istatus quo.

Hemm min madankollu jgħid li għandek tagħzel l-anqas hażin bejn tnejn li għandhom ċans jirbħu?

Il-mistoqsija hi, hemm illum l-anqas hażin, meta għandek partit fil-gvern u partit fl-oppożizzjoni li donnu jrid isir

fotokopja ta' dak fil-gvern? Jekk taqra bejn il-linji tal-kitbiet ta' ċerti hassieba qrib il-PL tinduna li dawn kull ma jridu hu li l-partit tagħhom ikun Partit Nazżjonalista iħodor. L-uniku differenza li ser ikun hemm jekk il-PL ikun wahdu fil-gvern hi l-bdil ta' ċertu kuntratturi li jgħidu t-tenders, u lanqas dik għax bosta jiffinanzjaw lit-tnejn. Innota kif illum, taht Joseph Muscat, ċertu kuntratturi kbar m'għadhomx jiġu kkritikati, waqt li bid-difetti kollha li kien hemm, sa ftit ilu, meta kien għad hemm Alfred Sant, dawn kienu jaqlgħu bosta kritika?

X'inhi l-pożizzjoni tal-AD dwar ix-xogħol prekarju u l-abbuż mill-part-timers?

Jekk wiehed jara l-istqarrijiet tal-AD, jinduna li spiss ahna tkellimna dwar ix-xogħol prekarju. Wiehed jista' jara dak li ngħidu fil-MUESAC, fejn ahna l-uniku partit li jttkellem b' mod ċar dwar ix-xogħol prekarju. U fuq ċertu issues, m'ahniex biss l-uniku partit, imma l-unika għaqda, għax l-unjins Maltin – kuntrarju għal dawkt' Ewropej – mhux kollha jaqblu li f'pajjiżna tidhol 'working time directive'. Ahna per eżempju, ilna ngħidu li għandha toghla l-paga minima, mhux biss għal min hu full-timer, imma wkoll toghla pro-rata għal min jahdem part-time. Ahna nitkellmu b' mod ċar dwar zieda fil-'maternity leave', anke biex inkunu gusti, fuq din l-issue il-PL iħoċaqgħa ftit.

Dwar ix-xogħol, tkellimna hafna fuq il-haddiema li huma sfruttati, inkluz dawkt' emigranti. Hawnehkk jiddispjaċini ngħid li fl-aħhar elezzjoni għall-Parlament Ewropew iż-żewġ partiti l-kbar għamlu skandlu nazżjonali, jippruvaw jikkompetu bejniethom min hu l-aktar xenofobiku. Ahna konna lesti nitilfu l-voti għax għidna li immigranti għandhom jiġu trattati bħan-nies. Għax għidna hekk, tlieta l-voti. Imma nippreferu nitilfu l-voti u nkunu ta' prinċipju. Jekk il-PL qed ibiġh ruhu biex jiġi elett akkost ta' kolloxx jagħmel hu. Jekk il-PN, bil-Kristjaneżmu kollu li jiftaħar bih, jibni kampanja elettorali billi jbezza' bl-emigranti, jagħmel hu. Ahna mhux lesti naqgħu għal dan.

Il-qasam tas-saħħa hu qasam fejn donnu morna lura erbghin sena; qasam fejn il-kwalita tas-servizz b'xejn marret lura tant li bosta qed ikollhom ihallu mhux b'kapriċċ imma biex jinqdew sew b' mod raġonevoli. X'jahseb il-partit tiegħek dwar dan?

Dan hu qasam għal qalbna, u s-sena l-oħra, meta l-gvern ppropona 'white paper dwar il-kura primarja', konna minn tal-ewwel li bghatna l-proposti tagħna. Ahna nemmnu li s-saħħa għandha tkun dritt bażiku u universali, irrispettivament mill-qiegħ ta' dak li jkun.

Jien ma naqbilx li s-saħħa b'xejn għandha tkun biss għal min jaqla' ftit. Jekk jiġri hekk ser ikun hemm aktar antagoniżmu kontra n-nies bi qliegh baxx. Tibda d-diska li 'jien qed inhallas it-taxxa għal haddiħodor'. Ser tinholoq stigma, li bl-istudju tal-politika soċjali, nafu l-effett qawwi tagħha. Ta' min jinnota li f'Malta hawn diskriminazzjoni mhux biss jekk tista' thallas aktar, imma anke jekk int inxurjat. Mhux għax ahna kontra min hu inxurjat, imma għax min hu nxurjat jista' jaqbeż ċertu kjuwjjiet, u dan mhux sewwa għal min mhux.

Irriid insemmu wkoll fattur iħodor, il-bżonn li tiġi miġġielda l-hela. Din hemm bżonn li tkun imrażna. Sfortunatament, meta kien hawn min ried jikkontrolla l-hela qam infern politiku u ma sar xejn. Il-hela trid tkun ikkontrollata, imma mhux li bl-iskuza ta' dan jitnaqqru d-drittijiet tal-haddiema. Is-saħħa

(ikompli f'pagna 7)

'L-ordni Ġdida Mondjali'

- Lino Vella

Grazzi għall-kompjuters u r-rivoluzzjoni teknoloġika, is-swieq finanzjarji li joperaw mill-uffiċċji tagħhom u ma jwieġbu lil hadd hliet lilhom infushom, qed jimponu l-lijiet u l-vizjoni ideoloġika tagħhom fil-pajjiżi kollha tad-dinja.

Il-globalizzazzjoni hija sempliċement l-estensjoni totalitarja tal-loġika tas-suq finanzjarju fl-aspetti kollha tal-hajja. Meta darba, l-istat u l-gvernijiet kienu fil-kmand ta' l-ekonomija, issa qed naraw li l-ekonomija qed tigi pjuttost 'telekomandata' mill-loġika bażika tal-poter finanzjarju bbażat fuq l-ideoloġija tal-kummerċ hieles.

U barra minn hekk, din il-loġika approfittat mill-iżvilupp u l-progress tat-telekomunikazzjoni sabiex tipossjedi kull aspekt ta' l-attività soċjali. Waħda mill-ewwel vittmi tagħha tkun l-ekonomija ta' l-istat. Waħda mill-bażijiet fundamentali

tal-qawwa ta' l-ekonomija kapitalista moderna hi s-suq internazzjonali, li hija meħuda mill-artillerija qawwija ta' l-ekonomija globali finanzjarja. Il-kapitalizmu internazzjonali modern jirrendi l-ekonomija ta' l-Istat bhala waħda obsolita u effettivament kissret kull poter pubbliku u wasslitu għal estinzjoni. Eżempju ta' dan huma servizzi pubbliċi fil-qasam soċjali li qed jingħataw f'idejn il-privat, iż-żieda fl-eta tal-pensjoni u l-probabilita li 'second pillar pension' tingħata f'idejn il-privat.

Id-daqqa kienet tant brutali li l-istati sovrani tilfu l-qawwa li jiddefendu l-interessi taċ-ċittadini tagħhom. Dak li akkwista l-haddiem matul il-gwerra l-bierda, l-ordni globali ġdida, għabitu fi xejn, bhala riżultat ta' l-isplużjoni neo liberali.

Din is-sistema moderna kapitalista qed tiehu mhux iktar minn ftit minuti sabiex kumpaniji, banek u

stati jiddikjaraw falliment, mhux għax huma mgħarrqa mill-irjeh tal-rivoluzzjoni proletarjana, iżda mill-vjolenza ta' l-uragani tal-finanzi mondjali.

F'din l-ordni ġdida mondjali, il-politika ta' l-organizzazzjoni ta' l-Istat, m'għadiex teżisti. Issa l-politika qed isservi biss sabiex titmexxa l-ekonomija tas-suq hieles, fejn il-politiċi huma sempliċement għas-servizz tal-kumpaniji.

Il-mexxejja godda mondjali, ma' għandhom l-ebda hteġa li jiggvernaw direttament. Il-Gvernijiet Nazzjonali hadu r-rwol sabiex jmexxu għan-nom ta' l-kumpaniji. Din tagħti spjegazzjoni ta' x'inhil-ordni ġdida mondjali, unifikazzjoni tad-dinja f'suq globali wiehed. L-Istati huma sempliċement intrapriżi mal-manigġers fejn johrog aktar ix-xebh għal xi stabbiliment kummerċjali minn xi entita politika.

L-unifikazzjoni prodotta minn neo liberalizmu hija waħda ekonomika; ta' suq planetarju ġgant fejn il-prodotti u servizzi biss jiċċirkolaw liberament, u mhux in-nies.

"Infatti dawk li jfittxu azil ekonomiku mill-Messiku mhumiex permessi li jaqsmu l-fruntiera ma' l-Istati Uniti, fejn hafna minnhom jigu mibghuta lura, oħrajn jintefghu l-habs u oħrajn maqtula fil-post mill-gwardji li jinsabu stazzjonati fiż-żona tal-fruntiera", din giet espressa fil-ktieb Biografiku ta' l-istatista Kuban Fidel Kastro bi kritika għall-politika Amerikana.

Il-Neo liberalizmu jimponi l-qerda ta' nazzjonijiet u ta' gruppi ta' nazzjonijiet sabiex jikkonformhom f'mudell wiehed. L-ordni ġdida dinija, fejn neo-liberalizmu qed jehodha kontra l-umanità, hija l-agħar u l-iktar sistema krudili li qatt dehret.

A Direction for Gender Development

Gender is a key development issue. It's interconnected and multifaceted dimensions relate to opportunities, capabilities, security, and empowerment. Therefore, gender equality and women's empowerment are human rights that lie at the heart of development and the achievement of the Millennium Development Goals. That is why UNDP (*United Nations Development Programme*) integrates gender equality and women's empowerment in its four main areas of work: poverty reduction, democratic governance, crisis prevention and recovery, and environment and sustainable development.

Equality between men and women was also part of the European project from the beginning, with a clause on equal pay written into the Treaty of Rome signed in 1957. The Treaty of Amsterdam (1999) includes equality between men and women among the objectives of the EU. The Charter of Fundamental Rights of the EU (2000) sets out the principle of gender equality in all areas and includes a number of provisions whose aims are to promote equality between men and women.

According to the 3rd Millennium Development Goal, i.e., 'promote gender equality and empower women', we are expected to end poverty by 2015, or at least can try to make it happen. Worldwide, women are entering a greater variety of political leadership positions. As of January 2009, women reached the highest parliamentary position-presiding officer-in 31 parliamentary chambers. During 2008, women took

up the post of speaker for the first time in Pakistan, Romania, Serbia and Uzbekistan. There were 15 women serving as heads of States in March 2009 compared to 9 in 2000.

Yet, Malta is placed at the bottom of the list of 27 EU member states when it comes to women's rights and gender equality, according to a report, *'EU Member States Under the Spotlight, Incorporating Human Rights into Investment Strategy: 2010 Non-Financial Rating of the 27 EU Member States'*; issued in May 2010, by the International Federation for Human Rights (FIDH). Set up in 1922, FIDH is a federation of 116 human rights organizations in nearly 100 countries, coordinating and supporting their activities and providing them with a voice at international level.

FIDH claims to be "linked to no party, no religion, and is independent vis-à-vis all governments." The study strived to evaluate EU Member States' performance in the human rights arena.

It was reported that Malta offers better social security benefits, a higher quality of education, better work and employment rights, union rights and an adequate and respectable standard of living than 14 other EU member states. But why then was Malta reported to have the lowest percentage of women in its national parliament, the lowest percentage of women in the country's judiciary system and the lowest percentage of women in administrative positions in ministries and government departments?

It would be wrong to assume

that Member States' national Governments are all enthusiastic feminists. EU gender policy has been both an inspiration and a disappointment, as the readings of the above mentioned report suggests. Over the last three decades, the EU has passed nine directives on gender equality. But policymakers have trouble when these laws stray into cultural territory.

While recognising that equality between women and men is crucial to sustainable growth, employment, competitiveness and social cohesion; the national government must be committed to take further measures to strengthen gender balance in the country and must ensure the growing presence of women in society, especially in key positions and in the decision-making process.

Policies and measures must be enacted to empower more women to enter and remain in the labour market. These measures range from offering training to engage mothers absent from the labour market to promote flexible working arrangements and special provisions to help mothers, fathers, parents and other employees to improve the quality of life of families and workers by facilitating the reconciliation of work and private life.

Gender inequality acts as a brake on progress in health and education. It also hinders the fight against poverty. The goal of achieving gender equality is crucial for development in general. The strategy of gender mainstreaming to achieve this goal is a long-term step-by-step approach, based on integrating gender issues into both policy and practice by documenting, highlighting and disseminating good practice examples in an accessible format.

Cultural stereotypes can be a hindrance and must be eliminated

by encouraging children to follow their dreams regardless of existing gender. For instance, girls ought to feel that it is perfectly acceptable to work towards a career involving maths or science and same wise; sons should be allowed to choose art classes over football. This surely will help break the cycle of sexist attitudes and behaviour. A co-educational schooling system is also very successful in challenging sexist attitudes. For both girls and boys co-education provides a more realistic way of training young people to take their places in the wider community of men and women. Friendships develop in a very natural way in co-educational schools. This happens because there are so many activities, societies and clubs in the school in which girls and boys take part in a pleasant, well-supervised environment.

Friendships develop naturally and genuinely because the mixing is a by-product of the event. This friendly atmosphere continues into the classroom allowing young people to express their views openly and assertively. It helps to break down the misconceptions of each sex about the other and provides an excellent foundation for the development of realistic, meaningful and lasting personal relationships and better work relationships later in life.

The European Greens firmly believe that the right policies and actions backed by adequate funding and strong political commitment can yield results. Let us be very sure that women can slowly gain ground in labour market and political decision-making, even though the progress may be erratic and marked by regional differences.

Ms. Nighat Urpani - Alternattiva Demokratika- The Green Party spokesperson for Social Protection, Email: info@alternattiva.org.mt

Michael Briguglio

(jaqbad minn paġna 5)

universali hi prijorita' ewlenija, u b'dan mhux qed nifhem biss Sptar. Nifhem ukoll il-kwalità tal-hajja, l-ikel li nieklu, d-dritt li tgħix f'post li mhux imniġġes – aspetti li jmorru l'hinn mis-sempliċi kura tal-mard.

L-AD kien partit li dejjem kien favur li Malta tkun fl-UE, mingħajr ma wiegħed – kuntrarju għal haddiehor – li l-EU tista' tkun kollox għal kulhadd. Kif tiġġudika l-andament ta' pajjiżna f'dawn l-ewwel snin ta' shubija? Liema huma dawk l-oqsma li fihom il-pajjż baqgħalu x'jaqdef?

F'ċerti affarijiet morna 'l quddiem, f'ohrajn morna lura (nghidu ahna l-bidla tal-flixken minn ġieġ għall-plastik, għalkemm il-gvern jista' jiġġieled din permezz ta' eko-taxxa) u f'ohrajn għad baqa' hafna xi jsir. Nghidu ahna fil-qasam tal-ambjent, bhala liġijiet morna 'l quddiem, imma billi ftit kien hawn infurzar, dawn ma ssarf f'xejn. Ċerti affarijiet l-UE thallhom f'idejn il-pajjż, u hawn jiddependi minn min imexxi. Fil-qasam soċjali wkoll. Ċerti drittijiet daħlu biss fuq il-karta, bhala dak tas-sigurtà fuq ix-xogħol. Però hemm oqsma ohrajn, u hawn nerga' mmur għad-direttiva tax-xogħol, fejn il-Partit Nazzjonalista – li dejjem suppost riedna nidhlu fl-Ewropa – qed jagħmel minn kollox biex din ma tidholx, u l-istess il-Partit Laburista li suppost hu partit xellugi. Dan għaliha hu skandlu. L-istess dwar l-oqsma ohrajn marbuta ma' drittijiet ċivili. Fl-Unjoni Ewropea qed tiġi diskussa l-'Anti-Discrimination Directive'; li nghidu ahna hi favur ċerti drittijiet ugwali għall-minoranzi li qed jiġu esklużi f'dawk li huma benefiċċji u sigurtà soċjali u li ma jkun hemm ebda diskriminazzjoni fl-ebda qasam. L-Alternattiva hi favuriha kompletament, waqt li l-partiti l-oħra qed jopponu ċertu oqsma. L-istess dwar id-divorzju. Waqt li l-UE ma tilliġisla

favur dan, kullimkien hu mehud li hu dritt ċivili. Il-PN min naħa l-oħra, jilgħabha li suppost hu partit Ewropew, hu kontra. Ahna konna favur li nidhlu fl-UE mhux biss għad-direttivi, imma anke għall-mentalità u dimensjoni Ewropea u kosmopolitana; Ewropa ta' diversità u ta' tolleranza. Jekk ahna, f'pajjiżna, ma nittollerawx lil min irid jiddivorzja, jew lil xi hadd li għandu sesswalità differenti minn tal-'mainstream' u li jixtieq jirregola r-relazzjoni tiegħu, allura ma tantx ahna Ewropej.

Fil-passat l-AD spiss ipprotestat dwar il-'coverage' li tingħata fil-midja. X'inhuma il-ħsbijiet tiegħek?

Jien mhux daqshekk ċiniku dwar dan il-qasam. Mhux dejjem kont naqbel ma' dikjarazzjonijiet li hareġ il-Partit fil-passat. Din hi haġa naturali li mhux kulhadd jaqbel ma' dikjarazzjonijiet li minn żmien għal żmien kien johrog il-partit. Nahseb li ċerti gazzetti jagħtuna coverage tajjeb. Dwar il-midja nazzjonali, naqbel li hemm fejn wiehed jilmonta, għax spiss ma tagħtiniex il-coverage li jisthoqqilna. Nghidu ahna, biex niġu rrapurtati, irridu nagħtu konferenza stampa. Issa wiehed mhux dejjem irid/jista' jagħti konferenza stampa biex jesponi kull posizzjoni tiegħu. Jekk ikollok posizzjoni fuq kwistjoni; niehdu d-direttiva tax-xogħol li semmejt jew id-divorzju; ma jidhirlix li għandna nagħmlu konferenza stampa fuq kull waħda. Barra minn hekk, ġieli nagħmlu konferenza stampa u l-ġurnalisti ma jiġux għax ikollhom impenji ohrajn. Jiġifieri hawn ahna zvantagġati.

Hemm ukoll il-problema, mhux marbuta neċessarjament mal-partit tagħna, dwar il-midja ndependenti li hi propjetà u hi ikkontrollata minn ċerti nteressi ndividwali. Ir-risposta għal din nahseb li wkoll hi li jkun hemm xandir statali tajjeb u verament miftuħ għal kulhadd.

(share and return of surplus).

Permaculture is aimed at providing solutions for communities to empower their relationships with themselves, their neighbors and their environment. It has the potential of providing thinking skills whereby problems become solutions and collective efforts work for a more just and equitable future.

In Malta, permaculture is at its infancy. Although some people,

have been working on its principles for a number of years, the community and grass roots aspects are branching out. So far, there are a couple of ongoing projects. Bahrija Oasis is one of them, while pioneering ecological restoration, agroforestry

and permaculture.

For more information on the subject, please visit bahrija@blogspot.com join Bahrija Oasis on facebook to receive news on upcoming events including Permaculture. Full Design Courses next year, or write to permaculture.malta@gmail.com.

Picture: Volunteers working on permaculture landscapes at Bahrija Oasis, some of our naturally grown produce, and a fig tree being grown in the design.

Nahseb li għandu jkun hemm riforma serja fl-Awtorità tax-Xandir. Din hi ddominata mill-partiti l-kbar u ovvjament dawn jinsabu f'sitwazzjoni ta' gwerra bierda; l-aqwa li huma t-tnejn jibbilanċjaw lil xulxin. Din li kull ma rridu hu li n-Net u l-One jibbilanċjaw lil xulxin, ma tistax titqies bhala xi haġa ngusta, tant li kien hemm ruling li jghid hekk. X'jiġifieri fil-kampanja elettorali l-istazzjoniet taż-żewġ partiti jistiednu biss il-kandidati ta' xulxin, jew inkella biss il-kandidati tal-partit tagħhom? Jien nahseb li m'għandux ikun hemm stazzjonijiet tat-televiżjoni tal-partiti politiċi. Fuq ir-radju m'għandix din il-problema. Anke għax-xandir tal-istat, qabel ma jkun hemm riforma fl-Awtorità tax-Xandir, ma nistax nimmaġina qagħda ahjar milli hi. Ir-rappreżentanti jeħtieġ li jkunu mahtura b'mod ekwu mis-soċjetà ċivili, u mhux miz-żewġ partiti l-kbar.

Hemm l-impressjoni li bil-ħatra tiegħek bhala leader, l-Alternattiva iċċaqalqet definittivament lejn ix-xellugi.

Lack of clean water kills 5,000 a day

Before we know it, the effects of climate change will hit the world with considerable effects. Water is one of the elements being affected by this change in climate, as its levels are being altered by these climate repercussions. Scientists tell us that there is not yet a global water shortage but it is estimated that more than 40% of the world population live with some form of water scarcity. This is bad news as water is essential both for living and both for hygienic purposes.

In developing countries, shortage of water seems to be one of the main problems. As a response to this and other levels of poverty, the International Community in 2000 set a number of goals to combat poverty and hunger as well as promoting equal opportunities between nations. These targets are referred to as the **Millennium Development Goals**. The commitment was that by 2015 the population without sustainable access to drinking water would be halved. Other goals listed are that of primary education, gender equality and women empowerment, child mortality, maternal health, HIV/AIDS and Malaria, ensure environmental sustainability and develop global partnerships.

It is calculated that around 1.1 billion people of the world population lack access to drinking water, whilst around 2.6 billion lack access to basic sanitation. The regions in the world which are mostly affected are Northern Africa, Western Africa and South Asia. Lack of access to safe water, poor sanitation and lack of hygiene is killing thousands of children every day. Not only is this situation taking the lives of many, but it is leading to situations of extreme poverty as well as depriving individuals from numerous opportunities.

Poor sanitation of water and lack of hygiene are having serious effects on individuals, mostly affecting their health. About 1.6 million die every year from several diseases including cholera, and all are attributed to lack of access to safe drinking water and basic sanitation. Even children under 5 years do not escape this cruel fate, especially in developing countries where they are also mostly affected. Not only this, children are being deprived their right to education as schools are not equipped with decent sanitation facilities.

It is estimated that 160 million people are infected with *schistosomiasis* which is a disease leading to thousands of deaths every year. The other consequences associated to this shortage of water are that of blindness.

About 500 million people are at risk of getting trachoma and blindness, whilst 6 million are visually impaired.

Għalfejn persuna li jemmen f'dawn l-ideali għandu jivvota AD?

Nahseb li persuna xellugija għandha tivvota AD għax ahna l-uniku partit li hu bil-fatti favur il-ġustizzja soċjali, li m'ahna ffinanzjati minn ebda negozjant kbir, li verament favur politika serja ekoloġika u li verament favur id-drittijiet ċivili. Jidhirlu li l-Partit l-iehor tax-xellugi, il-Partit Laburista għandu politika ta' konvenjenza, li trid toġġogħob lil kulhadd (lill-kaċċaturi tgħidilhom mod, u l-ambjentalisti mod ieħor; lill-omossesswali mod u lill-konservattivi mod ieħor; lill-haddiema mod u lill-business chamber tal-partit stess mod ieħor). Il-partit Nazzjonalista hu ovvjament tal-lemin, u ma nistax nifhem kif jista' jkun hemm xi hadd xellugi li jivvotalu. Ahna verament il-partit favur id-drittijiet tal-haddiema, dawk tal-minoranzi u li hu favur il-ġlieda kontra l-faqar u kontra l-eskluzjoni soċjali, u li hu favur il-ġustizzja ekoloġika.

Marie Anne Zammit

Also, inadequate drinking water along with poor sanitation are noted to cause intestinal problems with other added conditions like that of hookworm infections, and around 1.5 million of clinical hepatitis in each year.

In developing countries, women too, have to carry the burden as they are responsible for the fetching of water for the needs of their families. Water is used for drinking, bathing, cookery and other household uses. However, women have to keep their houses, their bodies and their children clean with limited water supplies while at the same time having to avoid contamination of water stored for drinking and cooking. Girls of a pubescent age do not go to school when menstruating as there are no adequate separate sanitary facilities.

Around 1.3 billion women and girls in developing countries live without access to private, safe and sanitary toilets. In countries, where basic sanitation does not exist, women and girls have to rise before dawn to defecate in open areas and often being exposed to the risk of violence and rape.

This lack of water and sanitation is a serious threat to the world affecting many people. Every state is responsible to ensure that the Millennium Development targets are reached. Having access to drinking water and health is a human right and these people cannot be deprived from these rights.

Several measures should be taken collectively to address this situation which include; global monitoring of the water supply and sanitation, continuous updating and wide dissemination of the WHO's guidelines for drinking water quality and other norms which are essential in improving the quality of water and sanitation services.

Also, the promotion of studies comparing the costs for providing and improving water and sanitation services and health benefits. More support action on home water treatment through a world wide network which should include international organizations, research and institutes.

These efforts help to alleviate this problem before aggravating into a serious threat.

The article was published on Helium.com as part of the Pulitzer Centre Global Issues/Citizen Voices Essay Contest.

Permaculture

Out of all sustainable farming practices, permaculture is probably the most holistic and ambitious approach. Permaculture is a coined term phrased from 'permanence' and 'agriculture'.

This approach is based on a design science which involves human input

as stewards and constructors of benign and healthy ecosystems made up of trees, water, perennial plants and the production of food and raw materials for human beings. As its name implies, permaculture does not focus on short term gains, but rather long term self sustaining methods of growth, including resource management and soil and water

restorative systems which are also ideal microclimates for biodiversity enrichment.

This approach has been a slow catch for conventional farmers, partly because it requires more training and knowledge and partly because it relies on an unusual diversification of land use and crops with limited markets.

However, permaculture is governed by three imperative ethics (listed below) for safeguarding a better future civilization;

Earth care, People care and Fair share

Kompetizzjoni Ngusta

minn A. Pert

Fl-oqsma tal-kummerċ u l-industrija hemm fehma ġenerali, li l-kompetizzjoni fis-suq tkun ġusta meta ebda sid jew negozjant ma jiehu vantaġġ b'xi kundizzjoni preferenzjali, li ma tkunx disponibbli għall-kompetituri tiegħu. Fuq din il-fehma, politiċi neo-liberali jgħidu li l-Istat m'għandux ikollu azzjendi, għax bil-vantaġġ finanzjarju tiegħu jiddomina s-suq u jifga lill-kompetituri privati. Għal dik ir-raġuni pprivatizzaw l-intrapriži kwazi kollha, li kellhom l-Istati ta' l-UE.

Ma nidholx fl-argumenti li din il-veduta neo-liberali tinjora l-izvantaġġi li għib fl-oqsma tal-impjegati u tas-servizzi strateġiċi statali, u anke tal-welfare state. Immur mill-ewwel fuq il-fatt li l-istess raġunar ma tistax tapplikah fir-rigward tal-kompetizzjoni ngusta bejn il-haddiema fis-suq tax-xogħol. Hawn bosta sidien li ma jiddarsux li wara l-ippivatizzar, japprofitaw ruhhom min-nuqqas ta' kompetizzjoni minn azzjendi Statali, li jifilhu jhallsu pagi tajba u jistmaw tajjeb lil impjegati. Minghajr dik il-kompetizzjoni minn azzjendi ta' Istat, isibu l-liberta li bejniethom jilgħabu bl-impjegati u bil-kundizzjonijiet tax-xogħol, u bil-prezzijiet tal-prodotti, bla ma jagħtu wisq każ tal-interessi tal-haddiema u tal-konsumaturi. Sakemm is-sistema ma tithaddimx mill-anġli puri, ma naħsibx li privatizzazzjoni b'dan il-mottiv hija soluzzjoni għal min huwa kontra kull

xorta ta monopolji.

Nies tal-kapital iridu dritt li jilliberaw l-azzjendi privati minn kompetizzjoni ta' azzjendi Statali, sabiex jimmaniġġaw kif jaqbel lilhom għal profitt massimu, għax ma jridux li l-kompetitur statali jtellifhom xi parti mill-qliegh esagerat, li qabel dan il-qliegh kien jitgawda mill-impjegati u l-konsumaturi.

Ukoll ma jaqblux li l-haddiema ta' pajjiżhom ikollhom l-istess dritt ta' harsien mill-kompetizzjoni ngusta ta' haddiema sfruttati barranin, li qed tolqot il-haddiema bil-kbir negattivament. Anzi s-sidien jinsistu għall-liberta li jisfruttaw lill-haddiema barranin, biex għal gwadann tad-ditti privati, jisforzaw lin-nies tax-xogħol lokali jaċċettaw kundizzjonijiet imnaqqsa ta' xogħol.

Dan ifisser li waqt li mhux permess kompetizzjoni li tista' tnaqqas il-qliegh massimu għall-kumpaniji privati, l-politika neo-liberali tinsisti li fil-qasam tax-xogħol ikollna kompetizzjoni minn għadd ta' haddiema sfruttati, li twassal għal tnaqqis fil-kundizzjonijiet u l-kwalità tal-hajja tal-maġġoranza tal-impjegati Maltin. Parti mis-“Services Directive” tal-UE tgħin lis-sidien f' din id-direzzjoni. Allura trid tkun biss il-konfederazzjoni tat-trejdunjins Ewropej (ETUC) li tgħaqqad il-fruntieri statali tax-xogħol fl-Ewropa,

biex tinneogzja soluzzjoni għal din il-qagħda ngusta komuni Ewropea.

Il-kobor ta' din l-ingustizzja jidher iżjed ċar mill-manjiera li l-politika neo-liberali tal-UE tittratta r-relazzjonijiet kummerċjali ma pajjiži barranin. Waqt li taċċetta sfruttament imkabbar bil-kompetizzjoni tal-haddiema, bl-infuss ta haddiema barranin sfruttati fis-suq tax-xogħol, l-UE ma trid li l-prodotti mportati minn barra l-Unjoni Ewropeja jidhlu bla ma jiġu ntaxxati bil-kbir. Jiġifieri ma thallix prodotti barra mill-EU jikkompetu gustament ma' ditti lokali.

Qisu ma kienx biżżejjed li helset lis-sidien/negozji mill-kompetizzjoni ta' azzjendi statali b' danna għaċ-ċittadini l-oħra. Qegħda wkoll tippoteġihom ukoll mill-kompetizzjoni globali, biex iżommu l-prezzijiet għolja, minkejja li sidien qed jhallsu inqas tal-produzzjoni, lill-haddiema sfruttati, bil-kompetizzjoni ntensifikata mill-immigrazzjoni bla qies.

Allura din il-politika qed tiffavorixxi triplament lis-sidien azzjendjali, u tfajjar biż-żewg lill-haddiema u l-konsumaturi. Waqt li tinkoraġġixxi l-isfruttament tal-haddiema lokalment u barra l-pajjiż, ma tagħmel xejn favur it-titjib tal-livell tal-għejxien u l-kwalita tal-hajja tal-kotra. Tajjeb li ma jkollniex monopolji, imma fejn dawn jesiztu, huwa soċjalment preferut li jkunu

tal-Istat bil-kundizzjoni li l-haddiem u l-konsumatur jiġu mharsa bil-liġi miktuba u mplimentata. Il-każ tal-privatizzazzjoni tal-gass wasslet għall-falliment soċjali ta' dan is-servizz.

Nafu li l-politika tal-kompetizzjoni zbilanċjata tal-UE hija mhaddma b' ferver mill-gvern Nazzjonalista Malti. Anzi dan aktarx li għandu tendenzi ta' linja iżjed estrema. Il-gvernijiet tal-Germanja, Franza u l-Italja, sabu metodi kif fl-istess ambitu tal-UE jzommu l-intrapriži strateġiċi bhat-telekomunikazzjoni, l-posta, l-banek il-kbar u l-linji tal-ajru nazzjonali f' idejn l-istat, waqt li l-gvern Malti pprivatizza t-telekomunikazzjoni u l-akbar bank il-“Mid Med”, u anka l-unika linja tal-baħar “Sea Malta”, biex għadda l-qliegh statali minnhom lill-barranin bla ebda gwadann tangibbli għas-soċjetà Maltija, u b' danna strateġiku għall-pajjiż.

Din il-politika swiet lil-Istat Malti telf finanzjarju annwali kbir, li rrifletta fi djufija tal-“welfare state” u fl-impożizzjoni ta' awsterità fahxija bl-oghla taxxi /soprataxxi fl-UE, b'konsegwenzi kbar fuq il-kompetittività u fuq il-kwalita tal-hajja, u fuq l-għerug soċjo-ekonomiċi tal-pajjiż.

Sakemm il-globalizzazzjoni tibqa' tkun manipulata b' dawn l-ingustizzji, ebda avvanz ekonomiku, teknologiku jew xjentifiku, ma jista' jgħieb il-veru żvilupp ta' progress li jitgawda mis-soċjeta kollha.

Jissahħu r-relazzjonijiet bejn il-Partit Komunista Malti u Rifondazione Comunista ta' l-Italja

Aktar kmieni din is-sena kien hawn Malta delegazzjoni mill-partit Rifondazione Comunista ta' Valtiberina għal taħdidiet ta' hbiberija u koperazzjoni mal-Partit Komunista Malti.

Fil-laqgħat li saru d-delegazzjonijiet miż-żewg partiti ġew ikkonfrontati u diskussi diversi suġġetti bhall-problemi soċjo-ekonomiċi taż-żewg pajjiži kif ukoll ir-rwol tal-forzi komunisti fl-Ewropa tas-Seklu 21.

Is-segretarju tas-sezzjoni ta' Sansepolcro ta' Rifondazione, Emanuele Calchetti wassal it-tislijiet tal-mexxej nazzjonali tal-partit, Paolo Ferrero kif ukoll messaġġ mill-uffiċjal inkarigat mill-affarijiet internazzjonali, Fabio Amato li awgura li tkompli l-kollaborazzjoni li nbdiat biż-żjara f'Malta.

Iż-żewg nahat qablu dwar l-importanza li jitkomplew u jissahħu r-relazzjonijiet bejn iż-żewg partiti b'kull

mod possibbli.

Stqarrija mid-delegazzjoni Taljana qalet li l-laqgħa eċċellenti mogħtija mill-PKM liż-żgħażaġħ Komunisti Taljani ppermettiet li dawn ikabbru l-għarfien tagħhom dwar ir-realtà Maltija.

Id-delegazzjoni, permezz ta' laqgħat organizzati għaliha mill-PKM fosthom mal-General Workers Union u korpi oħra, setgħet tindaga dwar problemi marbuta mal-hajja tal-haddiema, l-istudenti u l-pensjonanti f'Malta u jikkonfrontaw is-sitwazzjoni hawn mar-realtà li tregi fl-Italja u f'Valtiberina.

I l - P K M qieghed ihejji biex jibgħat delegazzjoni biex j i t k o m p l e w dawn it-taħdidiet ma' Rifondazione C o m u n i s t a f'Valtiberina u jimbew proġetti bi shab.

Ritratt: Membri tad-delegazzjoni Taljana flimkien ma' membri tal-PKM waqt laqgħa fil-kwartieri tal-PKM fil-belt Valletta

Il-hidma tal-ETUC favur Ewropa Soċjali

Zminijietna – Lehen ix-Xellug tkellmet dwar il-jum ta' azzjoni mill-haddiema Ewropej li sar fid-29 ta' Settembru organizzat mill-“Konfederazzjoni ta' Trejdunjins Ewropej (ETUC)”, li kien l-Ewwel Strajk Generali msejjah madwar l-pajjiži kollha ta' Unjoni Ewropea. L-Istrajk mgħajjat kien kontra l-holqien ta' xogħol prekarju, l-mizuri horox ta' awsterità fuq il-haddiema, il-faqar Soċjali għid u l-politika neoliberali addottata mill-Istituzzjonijiet Ewropej.

Is-Segretarju Generali ta' ETUC, John Monks sejjah din l-azzjoni bhala wahda neċessarja sabiex l-Ewropa tiġi mgħieghla tbidel id-direzzjoni tagħha li hi wahda anti-soċjali. Huwa qed jappella l-Istituzzjonijiet Ewropej sabiex jfasslu politika favur Ewropa Soċjali u Ekologika. Appella wkoll li l-futur ta' l-Ewropa ma għandux jkun ibbażat fuq suq tax-xogħol bil-kundizzjonijiet prekarji.

Zminijietna – Lehen ix-Xellug tirrikonoxxi li l-Unjoni Ewropeja prezentament qegħda tippoteġi lil minn l-aktar li għandu l-għid u mhux lil minn qed jipproduċieh. Ix-Xogħol prekarju mhu xejn hliet għodda ta' jasar modern li qed jbaxxi l-livell ta' l-għixien tan-nies tax-xogħol u l-familji tagħhom. Zminijietna temmen li l-kwalità tax-xogħol għandha tkun l-oġġettiv primarju sabiex jiġi assigurat l-iżvilupp soċjali, kwalità tal-hajja u kundizzjonijiet tax-xogħol diċenti u ekonomija sostenibbli.

Zminijietna - Lehen ix-Xellug apprezza is-sehem tal-General Workers Union f' din il-hidma militanti ta' solidarjetà li saret fi Brussels.

